

РОЛЬ ІНВЕСТИВАННЯ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ ЯК ТУРИСТИЧНИХ ДЕСТИНАЦІЙ

©2022 ДЗЮРАХ Ю. М., КУЛІНЯК І. Я.

УДК 330.322:338.48
JEL Classification: E22; O018; Z32

Дзюрах Ю. М., Кулиняк І. Я.

Роль інвестування у забезпеченні розвитку сільських територій України як туристичних дестинацій

В умовах незадовільного стану розвитку сільських територій України розвиток туризму є одним з перспективних напрямів подолання проблем занепаду сільських територій, трудової міграції, безробіття та підвищення рівня зайнятості селян, а також відновлення та розширення туристичної інфраструктури у сільській місцевості тощо. Проте розвиток туризму у сільських територіях потребує збільшення обсягів капіталовкладень шляхом залучення нових інвестицій. У статті авторами розглянуто окремі теоретичні та методологічні аспекти ролі інвестування у забезпеченні розвитку сільських територій як туристичних дестинацій. Удосконалено понятійно-термінологічний апарат у сфері туризму й уточнено категорію «інвестиційна діяльність». Беручи до уваги те, що інвестиційна діяльність значною мірою залежить від форми впливу на об'єкти інвестування та визначених цілей його здійснення, авторами наведено типологію форм інвестиційної діяльності залежно від об'єктів інвестування (інноваційна діяльність, капітальне будівництво, лізинг, корпоративна форма інвестування), які можуть реалізовуватися при забезпеченні розвитку сільських територій як туристичних дестинацій. На основі розглянутих загальних характеристик інвестиційної діяльності, її різноманітних ознак, наявних видів і форм здійснення сформовано класифікацію видів інвестування у забезпеченні розвитку сільських територій як туристичних дестинацій за такими класифікаційними ознаками: джерела надходження (та відповідна форма власності); об'єкти інвестування; рівень інвестиційного ризику; рівень дохідності; рівень соціальної відповідальності. Висвітлено пріоритетні напрями залучення інвестицій у розвиток туризму у сільських територіях. Зроблено акцент на вдосконаленні інструментарію державного регулювання інвестиційною діяльністю та механізму залучення інвестиційних ресурсів у розвиток сільського туризму.

Ключові слова: інвестиційна діяльність, інвестування, туризм, сільська територія, туристична дестинація, сільський туризм.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2022-1-26-32>

Табл.: 2. **Бібл.:** 29.

Дзюрах Юрій Михайлович – доктор філософії, доцент кафедри адміністративного та фінансового менеджменту, Національний університет «Львівська політехніка» (вул. Степана Бандери, 12, Львів, 79013, Україна)

E-mail: yurii.m.dziurakh@lpnu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7131-7468>

Researcher ID: <https://publons.com/researcher/2028234/yurii-dziurakh/>

Scopus Author ID: 57283960100

Кулиняк Ігор Ярославович – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту організацій, Національний університет «Львівська політехніка» (вул. Степана Бандери, 12, Львів, 79013, Україна)

E-mail: igor.y.kulyniak@lpnu.ua

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-8135-4614>

Researcher ID: <https://publons.com/researcher/2070885/igor-kulyniak/>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57224190567>

UDC 330.322:338.48
JEL Classification: E22; O018; Z32

Dziurakh Y. M., Kulyniak I. Y. Role Played by Investment in Ensuring the Development of Ukrainian Rural Areas as Tourist Destinations

Given the unsatisfactory state of rural areas development in Ukraine, tourism development becomes one of the promising ways to overcome the decline in rural areas, labor migration, and unemployment, and to increase employment among countrymen, as well as to restore and expand tourism infrastructure in rural areas, etc. However, to develop tourism in rural areas, investment should be increased by attracting new funds. The authors consider some theoretical and methodological aspects of the role played by investment to ensure that rural areas be developed as tourist destinations. The conceptual and terminological apparatus in the field of tourism has been improved, and the investment activity concept has been specified. Taking into account the fact that investment activity largely depends on both the way it is supposed to influence investment objects and on the intended goals of its implementation, the authors present a typology for investment activity forms depending on investment objects (innovation, capital construction, leasing, corporate investment), which can be implemented while ensuring the development of rural areas as tourist destinations. Based on the considered general characteristics of investment activity, its various features, available types and forms of implementation, the investment types helping to ensure the development of rural areas as tourist destinations have been classified according to the following features: income sources (and the corresponding form of ownership); investment objects; investment risk level; profitability level; level

of social responsibility. Priority areas for attracting investment to develop tourism in rural areas are highlighted. Emphasis is placed on improving the tools used within the state regulation of investment activities, and the mechanism for attracting investment resources in order to develop rural tourism.

Keywords: investment activity, investing, tourism, rural territory, tourist destination, rural tourism.

Tabl.: 2. **Bibl.:** 29.

Dziurakh Yurii M. – PhD, Associate Professor of the Department of Administrative and Financial Management, National University «Lviv Polytechnic» (12 Stepana Bandery Str., Lviv, 79013, Ukraine)

E-mail: yurii.m.dziurakh@lpnu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7131-7468>

Researcher ID: <https://publons.com/researcher/2028234/yurii-dziurakh/>

Scopus Author ID: 57283960100

Kulyniak Ihor Ya. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Management of Organizations, National University «Lviv Polytechnic» (12 Stepana Bandery Str., Lviv, 79013, Ukraine)

E-mail: ihor.y.kulyniak@lpnu.ua

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-8135-4614>

Researcher ID: <https://publons.com/researcher/2070885/ihor-kulyniak/>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57224190567>

Вступ. Сучасний розвиток економіки України неможливий без розширеного відтворення виробництва та запровадження сучасних наукових технологій підвищення привабливості територій. Важливою проблемою є активізація процесів інвестування у забезпеченні розвитку сільських територій України як туристичних дестинацій. Погоджуємося із твердженням науковиці Г. Дутки [1, с. 79], що «організація рурального або сільського (зеленого) туризму, який в Україні дедалі збільшує масштаб розвитку, – є одним із напрямів вирішення багатьох проблем щодо зростання рівня конкурентоспроможності українського села, збереження його статусу, підвищення іміджу, розвитку інфраструктури, зростання рівня добробуту населення тощо». Розвиток туризму у сільських територіях безпосередньо впливає на зростання туристичних потоків, що, своєю чергою, призводить до підвищення рівня зайнятості у селі, зростання грошових надходжень від реалізації туристичних послуг, реалізації інфраструктурних проектів і досягнення високих стандартів життя жителів сільських місцевостей.

Розвиток туризму у сільських територіях потребує збільшення обсягів капіталовкладень у сільськогосподарське виробництво шляхом залучення нових інвестицій. Необхідність прискорення темпів структурної перебудови сільського господарства в умовах обмеженого конкурентного середовища особливо гостро відчувається в останні роки, що зумовлено тривалим мораторієм на ринковий обіг земель сільськогосподарського призначення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В умовах незадовільного стану розвитку сільських територій України науковці вбачають розвиток туризму як один з перспективних напрямів подолання проблем трудової міграції, безробіття та занепаду сільських територій [2], формування ефективного інституційно-організаційного середовища розвитку сфери туризму і рекреації в територіальних громадах у сучасних умовах [3], відновлення туристичної інфраструктури, забезпечення робочими місцями для селян, підвищення рівня їхньої зайнятості, розширення

сфери послуг, зокрема торгівлі, громадського харчування, транспорту і зв'язку, виробництва сувенірів у сільській місцевості [4] тощо. Однією з невід'ємних складових частин комплексного соціально-економічного розвитку села та перспективним напрямом подолання багатьох сільських проблем науковцями розглядається сільський (зелений, аграрний) туризм (Г. Дутка [1], А. Колодійчук [5], М. Скочко [6], В. Язіна, В. Ткач, С. Кожушко [7] та ін.).

Розвиток туризму у сільських територіях потребує додаткового залучення інвестицій. Багато наукових досліджень підтверджують вагомий роль інвестування у забезпеченні розвитку як економіки України загалом, так і сільських територій (Н. Гришук [8], Н. Козяр [9]). Учені О. Савіцька, О. Щур та Н. Савіцька [10, с. 70] зазначають, що інвестиції набувають особливого значення як альтернативне зовнішнє джерело фінансування відновлення національного виробництва, проведення структурної перебудови, посилення економічного зростання країни за умови гострої нестачі власних фінансових ресурсів. На думку дослідниці Ю. Бондаренко [11, с. 91], рівень внутрішнього та зовнішнього інвестування є індикатором життя населення та ефективного розвитку держави за умов раціонального і ефективного використання інвестиційних ресурсів.

Г. Козак [12] наголошує, що із розвитком інвестиційних можливостей у сферу сільського туризму зростатиме використання рекреаційних можливостей українського села. Інвестиції повинні спрямовуватись не тільки для фінансування цілей розвитку сільських територій як туристичних дестинацій, а й на забезпечення соціальних цілей, що є актуальними в умовах значної асиметрії функціонування сільських і міських територій.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на численні наукові дослідження, які присвячені вивченню сільського туризму, низка теоретичних і методологічних аспектів ролі інвестування у забезпеченні розвитку сільських територій як туристичних дестинацій залишається недостатньо освітлена, особливо у плані формування інвестиційної привабливості сіль-

ської території як туристичної дестинації, виокремлення пріоритетних напрямів залучення інвестицій у розвиток туризму у сільських територіях, вдосконалення інструментарію державного регулювання інвестиційною діяльністю та механізму залучення інвестиційних ресурсів у розвиток сільського туризму тощо.

Мета цієї статті полягає у висвітленні ролі інвестування у забезпеченні розвитку сільських територій України як туристичних дестинацій.

Виклад основного матеріалу. Однією із вагомих якісних характеристик для інвестора є інвестиційна привабливість території. А. Музиченко [13] зазначає, що «інвестиційна привабливість регіонів визначається дією системи чинників як об'єктивного, так і суб'єктивного характеру. До об'єктивних можна віднести соціально-економічні особливості інвестиційної привабливості регіонів, основні напрямки структурної трансформації їх економіки. Інвестори надають перевагу промислово розвинутих, з вигідним економічним положенням регіонам. Суб'єктивні чинники безпосередньо пов'язані з характером дій місцевої влади, спрямованих на створення сприятливого інвестиційного клімату для залучення іноземних інвестицій в економіку регіону». За наведеним вище судженням А. Музиченка, інвестиційна діяльність визначається двома основними характеристиками: інвестиційною привабливістю та інвестиційним кліматом. Ці дві категорії є доволі важливими в теорії інвестицій.

Туристично привабливою можна вважати територію, яка є популярною серед туристів, і ця місцевість перетворюється на туристичний центр. Туристичний центр – це місцевість, яка приваблює туристів завдяки наявності в її межах специфічних туристичних ресурсів, зручності транспортно-географічного положення та доступності для туриста інформації про неї. Щоб досягнути високого рівня туристичної привабливості й отримати максимальний соціально-економічний ефект, туристичний центр повинен мати сучасну розвинену матеріально-технічну базу туризму та туристичну інфраструктуру. Адаже якими багатими й унікальними не були б природні ресурси та історико-культурна спадщина країни чи регіону, без матеріально-технічної бази та інфраструктури туризму, які відповідали б міжнародним стандартам, не слід очікувати, що туристична індустрія в межах певної території буде отримувати високі прибутки [14, с. 150].

Згідно з Законом України «Про інвестиційну діяльність» [15] «інвестиціями» є всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток (доход) та/або досягається соціальний та екологічний ефект.

Деякі науковці звертають увагу на те, що окремі положення Закону України «Про інвестиційну діяльність» неправильно тлумачать поняття «інвестиції». Зокрема, А. Пересада [16] вказує на таке:

- матеріальні інвестиції спрямовуються не тільки на створення прибутку (доходу) або досягнення соціального ефекту, а й на інші форми забезпечення розвитку й підвищення ринкової вартості підприємства, що знаходить відображення у зростанні

суми вкладеного капіталу. На цій меті інвестування як основний наголошують західні економісти;

- потребує уточнення об'єкт інвестиційної діяльності, який зазначений у Законі. Якщо метою інвестицій є зростання суми інвестованого капіталу, то такий капітал має вкладатися лише в об'єкти підприємницької діяльності, оскільки спрямування його в об'єкти соціальні, благодійної діяльності, спонсорства до такого зростання не приведе. У цьому випадку прийнятнішим для позначення вкладення коштів є термін «фінансування», а не «інвестування».

У науковій літературі існують декілька взаємопов'язаних визначень інвестиційної діяльності. Так, Т. Майорова [17] цю діяльність визначає як «сукупність практичних дій громадян, юридичних осіб та держави щодо реалізації інвестицій».

Більш ширшу дефініцію зустрічаємо у І. Татаренко [18], за яким «інвестиційна діяльність – це послідовна, цілеспрямована діяльність, що полягає в капіталізації об'єктів власності, у формуванні та використанні інвестиційних ресурсів, регулюванні процесів інвестування і міжнародного руху інвестицій та інвестиційних товарів, створенні відповідного інвестиційного клімату і має на меті отримання прибутку або певного соціального ефекту».

Можна констатувати, що інвестиційна діяльність має бути визначена як система цілеспрямованих дій конкретних суб'єктів (інвесторів та інших стейкхолдерів процесу, в тому числі, публічних органів влади), що здійснюють вкладення коштів та/або інших ресурсів з метою отримання доходу або іншого позитивного соціального ефекту.

Необхідно зазначити, що інвестиційна діяльність значною мірою залежить від форми впливу на об'єкти інвестування та визначених цілей його здійснення. Типологію форм інвестиційної діяльності залежно від об'єктів інвестування, які можуть реалізовуватися при забезпеченні розвитку сільських територій як туристичних дестинацій, наведено у табл. 1.

Науковець В. Марцин [22] вважає: «Оскільки інвестиційна діяльність в широкому розумінні – це послідовна сукупність дій її суб'єктів (інвесторів і учасників) щодо здійснення інвестицій з метою досягнення стратегічних цілей, у вужчому тлумаченні цього поняття застосовують термін «інвестиційний процес», що можна розцінювати як часткове підтвердження наведеної вище думки.

На основі проведеного дослідження можемо дійти висновку, що інвестування у забезпеченні розвитку сільських територій як туристичних дестинацій – це сукупність усіх процесів, що супроводжують підготовку до здійснення або залучення інвестицій для фінансування організації туристичної діяльності, їх безпосередню реалізацію відносно всієї сукупності інвестованих ресурсів в усі туристичні об'єкти та в різних сферах розвитку сільських територій, суміжних до туристичної, а також моніторинг та контроль якості отриманих результатів з боку стейкхолдерів та сільської громади, у тому числі, через органи публічної влади.

У джерелі [23] науковцем виділено такі пріоритетні напрями залучення інвестицій в розвиток туризму у сільських територіях:

Форми інвестиційної діяльності

Форми інвестиційної діяльності	Характеристика
Інноваційна діяльність	цей вид інвестиційної діяльності здійснюється з метою реалізації досягнень науково-технічного прогресу у виробничій та соціальній сферах (випуск нових видів техніки, розроблення та впровадження нових ресурсощадних технологій)
Капітальне будівництво	інвестиційна діяльність, спрямована на створення нових основних фондів та відтворення існуючих
Лізинг	довгострокова оренда обладнання, машин, споруд промислового призначення як особливої форми інвестування у майно, машини та обладнання, що дає змогу підприємцю отримувати необхідне обладнання, машини без капітальних витрат на їхнє придбання
Корпоративна форма інвестування	інвестування в акції компаній у формі акціонерних товариств та у затверджені фонди (майно) інших господарських організацій

Джерело: систематизовано авторами на основі джерел [19–21]

- розвиток сільського туризму, особливо у регіонах, які зберегли народні звичаї та традиції: Карпати, Полісся, Полтавщина, Поділля, Буковина та ін., що, своєю чергою, дозволить розвантажити туристичні території, які перебувають в критичному стані;
- збільшення кількості об'єктів зеленого туристичного бізнесу;
- підвищення кваліфікації працівників, що зайняті у сфері туристичної галузі на селі;
- підвищення рівня свідомості туристів, зокрема еколого-зорієнтована рекламна діяльність.

Інвестиційна діяльність туризму у сільських територіях характеризується особливими, притаманними тільки їй ознаками, що відмежовують її від інвестиційної діяльності в інших територіальних утвореннях.

Низька привабливість інвестування у забезпеченні розвитку сільських територій як туристичних дестинацій для потенційних інвесторів визначається складним фінансовим становищем переважної більшості безпосередніх жителів сільських територій, звуженістю або відсутністю взагалі предмета застави, якими нині є лише основні фонди з їх низькою ліквідністю внаслідок високого ступеня морального та фізичного зносу.

Кожне джерело фінансування має свої особливості, переваги та недоліки. Внутрішні джерела фінансування, як правило, характеризуються їх легкістю, доступністю та здатністю швидко мобілізуватися. Вони дають змогу підтримувати форму власності та управління бізнесом. Однак внутрішні джерела інвестицій призводять до значних обмежень у збиранні коштів.

Слід також зазначити, що вилучення власних активів із господарської діяльності може негативно вплинути на ситуацію із заробітком. Натомість із залученням коштів сторонніх організацій акумулюються значні обсяги інвестицій без суттєвих втрат для операційної діяльності. Зовнішні інвестиції обов'язково підлягають незалежному контролю. Їх недоліками є складність і тривалість процедури залучення коштів, необхідність забезпечення гарантій

платоспроможності та фінансової стабільності. Крім того, борг збільшує ризик банкрутства, а виплати за позиковими коштами призводять до зниження прибутку. Зовнішні позики можуть призвести до втрати майна й управління підприємством.

У процесі реформ у сільському господарстві розвинулися особливі фінансові інструменти залучення коштів, які можна використати як інвестиції, насамперед це заставні закупівлі та компенсація відсотків за кредитами. Відшкодування відсоткової ставки за кредити, надані комерційними банками, передбачає підтримку інвестиційних ініціатив підприємств, що придбали основні засоби, модернізували їх, збільшили виробничі потужності тощо. І хоча цей інструмент сам собою не є прямим проявом інвестиційної діяльності, він збільшує вигоду господарств завдяки зменшенню вартості кредиту.

На основі розглянутих загальних характеристик інвестиційної діяльності, її різноманітних ознак, наявних видів і форм здійснення сформовано класифікацію видів інвестування у забезпеченні розвитку сільських територій як туристичних дестинацій (табл. 2).

Державне регулювання інвестування у забезпеченні розвитку сільських територій як туристичних дестинацій включає управління державними інвестиціями, регулювання умов інвестиційної діяльності та контроль за її здійсненням усіма інвесторами й учасниками інвестиційної діяльності.

Управління державними інвестиціями здійснюють органи публічної влади, що передбачає планування, визначення умов і здійснення конкретних заходів щодо інвестування бюджетних і позабюджетних ресурсів. Умови інвестиційної діяльності регулюють за допомогою:

- надання фінансової підтримки у вигляді грантів, субсидій та кредитів для розвитку окремих регіонів, галузей та виробництв;
- державних норм і стандартів;
- заходів щодо розвитку та захисту економічної конкуренції;
- роздержавлення та приватизації майна;

Класифікація видів інвестування у забезпеченні розвитку сільських територій як туристичних дестинацій

Класифікаційні ознаки	Види інвестування
1. Джерела надходження (та відповідна форма власності)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ кошти приватних (фізичних і юридичних) осіб; ▪ фінансування з боку комунальних (муніципальних) господарств; ▪ інвестування з іноземних джерел; ▪ спільні інвестиції громадян та юридичних осіб України та іноземних держав
2. Об'єкти інвестування	<ul style="list-style-type: none"> ▪ інвестиції в купівлю та оренду землі; ▪ інвестиції у техніку та технології; ▪ будівництво об'єктів туристичної інфраструктури; ▪ придбання акцій компаній (корпоративні права); ▪ дострокова оренда обладнання та машин (лізинг)
3. Рівень інвестиційного ризику	<ul style="list-style-type: none"> ▪ високоризикове інвестування; ▪ середньоризикове інвестування; ▪ низькоризикове інвестування; ▪ безризикове інвестування
4. Рівень дохідності	<ul style="list-style-type: none"> ▪ високодохідне інвестування; ▪ середньодохідне інвестування; ▪ низькодохідне інвестування
5. Рівень соціальної відповідальності	<ul style="list-style-type: none"> ▪ соціально відповідальне інвестування (оскільки інвестиції в розвиток сільських територій з необхідністю доповнюються інвестуванням соціальної інфраструктури села); ▪ інвестування з відсутністю соціальної відповідальності

Джерело: систематизовано авторами на основі джерел [24–26]

- визначення умов використання земель, водних та інших природних ресурсів;
- цінової політики;
- проведення державного аудиту інвестиційних програм і проектів.

Усі методи державного регулювання інвестиційної діяльності шляхом цілеспрямованого впливу повинні бути узгоджені із нормативно-правовим полем функціонування галузі економіки та враховувати наявні компетенції рівнів регулювання. Державні та регіональні методи регулювання інвестиційної діяльності за допомогою форм впливу повинні бути поділені на прямі, безпосередньо регулювальні та непрямі методи, що стосуються функціональних умов економічних секторів та суттєво впливають на інвестиційні процеси у сільських територіях [27].

Важливим аспектом є активізація зовнішнього інвестування розвитку сільських територій, зокрема в умовах посилення інтеграційних процесів європейського спрямування, що передбачає «... усунення перешкод на шляху вільного руху товарів, послуг, капіталу та робочої сили, а відтак, сприяє утворенню спільного ринку» [28, с. 141]. Актуальним це питання є для прикордонних областей України з Польщею, таких як Львівська, Волинська та Закарпатська, які володіють значними природними ресурсами, екологічно чистими територіями, привабливими ландшафтами та рекреаційним потенціалом у туристичній сфері [29, с. 37].

Висновки. Важливість забезпечення розвитку сільських територій України як туристичних дестинацій потребує державної підтримки шляхом активізації інвестиційних процесів. Інвестиційна діяльність є одним із ключових факторів суспільного розвитку, оскільки охоплює весь відтворювальний процес в економіці. Запорукою сталого економічного розвитку є інтенсивність та ефективність інвестиційної діяльності.

Зважаючи на сучасний стан сільського господарства, актуальною залишається проблема активізації інвестиційної діяльності. Це, своєю чергою, покращить стан матеріально-технічного забезпечення, посприє зростанню виробничого потенціалу і ступеня його використання, дасть змогу отримати соціальний ефект в сільській місцевості. Сутність інвестицій, їх трактування в науковій літературі та практичний досвід інвестування свідчать про значний потенціал цього економічного інструменту в процесах інтенсифікації виробництва, підвищення ефективності господарювання та реалізації соціально-економічних проектів у сфері туризму.

Можна констатувати, що державне регулювання інвестування розвитку сільських територій як туристичних дестинацій являє собою опосередкований вплив держави на сферу туризму через закони і нормативні акти, реалізується шляхом підтримки певного цінового, кредитного і податкового інструментів, стимулювання ініціативи самих об'єктів туристичного управління тощо. Отже, розви-

ток сільських територій забезпечується спільною діяльністю всіх учасників цього процесу: жителями сіл, організаціями сфери обслуговування, працівниками селянських господарств, внесками інвесторів та здійсненням регулювальної функції органів державного управління.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дутка Г. Розвиток рурального туризму в Україні. *Вісник КНТЕУ*. 2018. № 3. С. 79–89.
2. Алещенко Л. О. Мале підприємництво як ефективний напрям розвитку туризму на селі. *Таврійський науковий вісник. Серія : Економіка*. 2020. Вип. 1. С. 72–78.
DOI: 10.32851/2708-0366/2020.1.8
3. Коркуна О., Селівончик О. Сучасні особливості інституційно-організаційного середовища розвитку сфери туризму в територіальних громадах. *Економічний аналіз*. 2020. Т. 30. № 1. Ч. 2. С. 198–208.
DOI: 10.35774/econa2020.01.02.198
4. Мосіюк С. І., Мосіюк І. П., Мосіюк В. І. Розвиток українського села через зелений туризм. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія : Економіка, аграрний менеджмент, бізнес*. 2016. Вип. 247. С. 226–231.
5. Колодійчук А. В. Туризм як вид підприємницької діяльності на селі. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2017. № 1. С. 47–51.
6. Скочко М. Сільський зелений туризм як вид соціально-економічного розвитку українського села в умовах пандемії Covid-19. *Соціальна робота та соціальна освіта*. 2020. Вип. 2. С. 92–99.
DOI: 10.31499/2618-0715.5.2020.220781
7. Язіна В. А., Ткач В. О., Кожушко С. П. Сільський зелений туризм як основний інструмент створення успішного українського туристичного села. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Вип. 29 (2). С. 37–41.
8. Гришук Н. В. Особливості інвестування в розвиток сільського господарства за умов посилення конкуренції. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2019. № 6. С. 176–185.
DOI: 10.37128/2411-4413-2019-6-20
9. Козяр Н. О. Особливості сільського господарства як об'єкту інвестування. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 23. С. 82–87.
DOI: 10.32702/2306-6814.2018.23.82
10. Савіцька О. П., Щур О. М., Савіцька Н. В. Активізація інвестиційних процесів в Україні. *Бізнес Інформ*. 2019. № 10. С. 69–77.
DOI: 10.32983/2222-4459-2019-10-69-77
11. Бондаренко Ю. Г. Підвищення ефективності державного управління в інвестиційній діяльності. *Актуальні проблеми економіки*. 2015. № 10. С. 89–94.
12. Козак Г. Рекреаційні ресурси українського села як основа організації сільського туризму. *Вісник Львівського національного аграрного університету. Архітектура і сільськогосподарське будівництво*. 2013. № 14. С. 240–244.
13. Музиченко А. С. Засоби залучення інвестицій в регіони. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2000. № 11. С. 66–74.
14. Савіцька О. П., Савіцька Н. В., Кулиняк І. Я. Формування туристичної привабливості території. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2012. Вип. 22.15. С. 148–154.
15. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18.03.1991 № 1560-XII. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>
16. Пересада А. А. Інвестування. Київ : КНЕУ, 2004. 249 с.
17. Майорова Т. В. Інвестиційна діяльність. Київ : Центр учб. літ., 2009. 472 с.
18. Татаренко І. О., Поручник А. М. Теорії інвестицій. Київ : КНЕУ, 2000. 160 с.
19. Грицаєнко Г., Грицаєнко М. Інвестиційна привабливість України. *Agricultural and resource economics*. 2017. № 3 (1). С. 80–93.
20. Колеватова А. В. Сучасний стан залучення іноземних інвестицій в економіку України. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2018. № 22. С. 1080–1084.
21. Швець Ю. О., Бурдило О. В. Оцінка інвестиційного клімату в Україні: стан, проблеми та шляхи його поліпшення. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2017. № 12 (2). С. 165–168.
22. Марцин В. С. Складові впливу правових аспектів на інвестиційну діяльність України в сучасних умовах господарювання. *Регіональна економіка*. 2011. № 2. С. 78–88.
23. Папп В. В. Інвестиційне забезпечення розвитку сільського туризму в Україні. *Економічний форум*. 2015. № 3. С. 227–231.
24. Боровік Л. В., Танклевська Н. С. Концептуальні засади удосконалення інвестиційної політики розвитку сільського господарства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2019. № 26 (1). С. 24–28.
25. Лаврук В. В., Будняк Л. М. Сучасний стан та завдання інвестиційного забезпечення розвитку та підвищення конкурентоспроможності галузей сільського господарства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 2. С. 5–11.
DOI: 10.32702/2306-6814.2020.2.5
26. Тонюк М. О., Карпова Т. С., Пішеніна Т. І., Яковлева О. В. Тенденції розвитку інвестиційної діяльності в аграрному секторі України. *Вісник Київського інституту бізнесу та технологій*. 2020. № 1 (43). С. 34–41.
DOI: 10.37203/kibit.2020.43.05
27. Галанець В. В., Дзюрах Ю. М., Михальчишин Н. Л. Державне регулювання форм господарювання в аграрній сфері економіки України: перспективи розвитку дрібного індивідуального виробництва. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Вип. 28 (1). С. 57–60.
28. Огінок С. В. Еволюція поглядів на проблеми економічної інтеграції та формування єдиного ринку ЄС. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2016. Вип. 6 (2). С. 138–142.
29. Кулиняк І. Я. Роль інвестування у забезпеченні розвитку сільського (зеленого) туризму в Україні // Наукові тренди постіндустріального суспільства : матеріали Міжнар. наук. конф. (м. Рівне, 28 лют. 2020 р.). Рівне : МЦНД, 2020. Т. 1. С. 36–38.

REFERENCES

Alieshchenko, L. O. "Male pidpriemnytstvo yak efektyvnyi napriam rozvytku turyzmu na seli" [Small Business as an Effective Direction of Rural Tourism Development]. *Tavriyskyi naukovyi visnyk. Seriya : Ekonomika*, no. 1 (2020): 72-78. DOI: 10.32851/2708-0366/2020.1.8

- Bondarenko, Yu. H. "Pidvyshchennia efektyvnosti derzhavnogo upravlinnia v investytsiini diialnosti" [Improving the Efficiency of Public Administration in Investment Activities]. *Aktualni problemy ekonomiky*, no. 10 (2015): 89-94.
- Borovik, L. V., and Tanklevska, N. S. "Kontseptualni zasady udoskonalennia investytsiinoi polityky rozvytku silskoho hospodarstva" [Conceptual Principles of Improving the Investment Policy of Agricultural Development]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnogo universytetu. Seriya : Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo*, no. 26(1) (2019): 24-28.
- Dutka, H. "Rozvytok ruralnogo turyzmu v Ukraini" [Development of Rural Tourism in Ukraine]. *Visnyk KNTEU*, no. 3 (2018): 79-89.
- Halanets, V. V., Dziurakh, Yu. M., and Mykhalyshyn, N. L. "Derzhavne rehuliuвання form hospodariuvannya v ahrarnii sferi ekonomiky Ukrainy: perspektyvy rozvytku drubnogo individualnogo vyrobnytstva" [State Regulation of Forms of Management in the Agricultural Sector of Ukraine: The Prospects for the Development of Small-scale Individual Production]. *Prychornomorski ekonomichni studii*, no. 28(1) (2018): 57-60.
- Hryshchuk, N. V. "Osoblyvosti investuvannya v rozvytok silskoho hospodarstva za umov posylennia konkurentsii" [Features of Investing in Agricultural Development in Conditions of Increased Competition]. *Ekonomika. Finansy. Menedzhment: aktualni pytannia nauky i praktyky*, no. 6 (2019): 176-185.
DOI: 10.37128/2411-4413-2019-6-20
- Hrytsaienko, H., and Hrytsaienko, M. "Investytsiina pryvablyvist Ukrainy" [Investment Attractiveness of Ukraine]. *Agricultural and resource economics*, no. 3(1) (2017): 80-93.
- Kolevatova, A. V. "Suchasnyi stan zaluchennia inozemnykh investytsii v ekonomiku Ukrainy" [The Current State of Attracting Foreign Investment Into the Economy of Ukraine]. *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky*, no. 22 (2018): 1080-1084.
- Kolodiichuk, A. V. "Turizm yak vyd pidpriemnytskoi diialnosti na seli" [Tourism as a Type of Entrepreneurial Activity in the Countryside]. *Formuvannia rynkovykh vidnosyn v Ukraini*, no. 1 (2017): 47-51.
- Korkuna, O., and Selivonchik, O. "Suchasni osoblyvosti instytsiino-orhanizatsiinoho seredovyshcha rozvytku sfery turyzmu v terytorialnykh hromadakh" [Modern Features of the Institutional and Organizational Environment for the Development of Tourism in Local Communities]. *Ekonomichni analiz*, part 2, vol. 30, no. 1 (2020): 198-208.
DOI: 10.35774/econa2020.01.02.198
- Kozak, H. "Rekreatsiini resursy ukrainskoho sela yak osnova orhanizatsii silskoho turyzmu" [Recreational Resources of the Ukrainian Village as a Basis for the Organization of Rural Tourism]. *Visnyk Lvivskoho natsionalnogo ahrarnoho universytetu. Arkhitektura i silkohospodarske budivnytstvo*, no. 14 (2013): 240-244.
- Koziar, N. O. "Osoblyvosti silskoho hospodarstva yak ob'ektu investuvannya" [Features of Agriculture as an Object of Investment]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*, no. 23 (2018): 82-87.
DOI: 10.32702/2306-6814.2018.23.82
- Kulyniak, I. Ya. "Rol investuvannya u zabezpechenni rozvytku silskoho (zelenoho) turyzmu v Ukraini" [The Role of Investment in Ensuring the Development of Rural (Green) Tourism in Ukraine]. *Naukovi trendy postindustrialnogo suspilstva*, vol. 1. Rivne: MTsND, 2020. 36-38.
[Legal Act of Ukraine] (1991). <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>
- Lavruk, V. V., and Budniak, L. M. "Suchasnyi stan ta zavdannya investytsiinoho zabezpechennia rozvytku ta pidvyshchennia konkurentospromozhnosti haluzei silskoho hospodarstva" [Current State and Tasks of Investment Support for the Development and Competitiveness of Agricultural Sectors]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*, no. 2 (2020): 5-11.
DOI: 10.32702/2306-6814.2020.2.5
- Maierova, T. V. *Investytsiina diialnist* [Investment Activity]. Kyiv: Tsentri uchb. lit., 2009.
- Martsyn, V. S. "Skладovi vplyvu pravovykh aspektiv na investytsiinu diialnist Ukrainy v suchasnykh umovakh hospodariuvannya" [Components of the Influence of Legal Aspects on the Investment Activity of Ukraine in Modern Economic Conditions]. *Rehionalna ekonomika*, no. 2 (2011): 78-88.
- Mosiuk, S. I., Mosiuk, I. P., and Mosiuk, V. I. "Rozvytok ukrainskoho sela cherez zeleny turizm" [Development of the Ukrainian Countryside through Green Tourism]. *Naukovyi visnyk Natsionalnogo universytetu bioresursiv i pryrodokorystuvannya Ukrainy. Seriya : Ekonomika, ahrarnyi menedzhment, biznes*, no. 247 (2016): 226-231.
- Muzychenko, A. S. "Zasoby zaluchennia investytsii v rehiony" [Means of Attracting Investment to the Regions]. *Formuvannia rynkovykh vidnosyn v Ukraini*, no. 11 (2000): 66-74.
- Ohinok, S. V. "Evolutsiia pohliadiv na problemy ekonomichnoi intehtatsii ta formuvannia iedynoho rynku YeS" [Evolution of Views on the Problems of Economic Integration and the Formation of the EU Single Market]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnogo universytetu. Seriya : Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo*, no. 6(2) (2016): 138-142.
- Papp, V. V. "Investytsiine zabezpechennia rozvytku silskoho turyzmu v Ukraini" [Investment Support for the Development of Rural Tourism in Ukraine]. *Ekonomichni forum*, no. 3 (2015): 227-231.
- Peresada, A. A. *Investuvannia* [Investment]. Kyiv: KNEU, 2004.
- Savitska, O. P., Savitska, N. V., and Kulyniak, I. Ya. "Formuvannia turystychnoi pryvablyvosti terytorii" [Formation of Tourist Attractiveness of the Territory]. *Naukovyi visnyk NLTU Ukrainy*, no. 22.15 (2012): 148-154.
- Savitska, O. P., Shchur, O. M., and Savitska, N. V. "Aktyvizatsiia investytsiinykh protsesiv v Ukraini" [Intensification of Investment Processes in Ukraine]. *Biznes Inform*, no. 10 (2019): 69-77.
DOI: 10.32983/2222-4459-2019-10-69-77
- Shvets, Yu. O., and Burdylo, O. V. "Otsinka investytsiinoho klimatu v Ukraini: stan, problemy ta shliakhy yoho polipshennia" [Assessment of the Investment Climate in Ukraine: The State, Problems and Ways to Improve It]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnogo universytetu. Seriya : Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo*, no. 12(2) (2017): 165-168.
- Skochko, M. "Sil'skyi zeleny turizm yak vyd sotsialno-ekonomichnogo rozvytku ukrainskoho sela v umovakh pandemii Covid-19" [Rural Green Tourism as a Type of Socio-economic Development of the Ukrainian Countryside in the Context of the Covid-19 Pandemic]. *Sotsialna robota ta sotsialna osvita*, no. 2 (2020): 92-99.
DOI: 10.31499/2618-0715.5.2020.220781
- Tatarenko, I. O., and Poruchnyk, A. M. *Teorii investytsii* [Investment Theories]. Kyiv: KNEU, 2000.
- Toniuk, M. O. et al. "Tendentsii rozvytku investytsiinoi diialnosti v ahrarnomu sektori Ukrainy" [Trends in the Development of Investment Activity in the Agricultural Sector of Ukraine]. *Visnyk Kyivskoho instytutu biznesu ta tekhnologii*, no. 1(43) (2020): 34-41.
DOI: 10.37203/kibit.2020.43.05
- Yazina, V. A., Tkach, V. O., and Kozhushko, S. P. "Sil'skyi zeleny turizm yak osnovnyi instrument stvorennia uspishnogo ukrainskoho turystychnoho sela" [Rural Green Tourism as the Main Tool for Creating a Successful Ukrainian Tourist Village]. *Prychornomorski ekonomichni studii*, no. 29(2) (2018): 37-41.

Стаття надійшла до редакції 04.03.2022 р.